

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

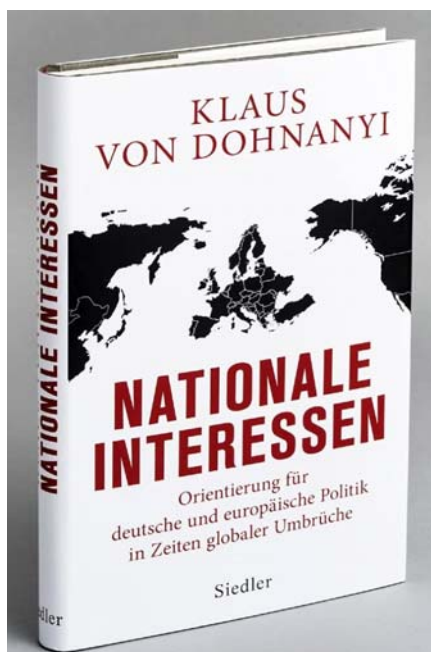
Political

سیاسی

هوشمند انوشه

۲۲ سپتمبر ۲۰۲۲

نظرات یک سیاستمدار کهنه‌کار المان در مورد جنگ اوکراین

کلاوس فون دونانی Klaus von Dohnanyi عضو حزب سوسیال دموکرات المان از سیاستمداران کهنه‌کار و استخوان‌دار المان به شمار می‌آید. فون دونانی در دوران فعالیت سیاسی خود مسئولیت‌های مهمی بر عهده داشته است که مهم‌ترین آنها مسئولیت وزارت علوم در کابینه ویلی برانت، معاونت وزارت امور خارجه در کابینه هلموت اشمیت و پس از آن مسئولیت شهرداری هامبورگ بوده است. او همچنین سال‌های زیادی نماینده در پارلمان سراسری المان بوده است. فون دونانی در کتابی که تحت عنوان منافع ملی: جهت‌یابی سیاسی برای المان و اروپا در تحولات جهان امروز در ماه جنوری امسال منتشر شد، به بررسی رابطه میان امریکا و اروپا پرداخته و نظرات و پیش‌بینی‌های جالبی در مورد تنشج در روابط میان روسیه و اوکراین بیان کرده است. این کتاب بلافاصله پس از انتشار در لیست کتاب‌های پرفروش قرار گرفت و به زبان‌های مختلف ترجمه شد. فون دونانی در دانشگاه‌های کلمبیا و

استنفورد امریکا تحصیل کرده و به همین دلیل با فرهنگ و خلق و خوی امریکایی‌ها آشناست. هسته اصلی نظرات ابراز شده در این کتاب در رابطه با منافع اروپا و المان می‌باشد و این که منافع اروپا با منافع امریکا یکی نیست و اروپا نباید همیشه دنباله‌رو امریکا باشد. نویسنده در این کتاب به رابطه میان اروپا و روسیه می‌پردازد و تعقیب کورکورانه سیاست امریکا در مورد روسیه را برای اروپا بسیار خطرناک می‌داند. فون دونانی معتقد است، اروپا که در همسایگی روسیه قرار دارد، نمی‌تواند همان سیاستی را تعقیب کند که امریکا با چند هزار کیلومتر فاصله با روسیه دنبال می‌کند. این سیاستمدار پخته و کهنه‌کار امنیت اروپا را در برقراری یک سیاست صلح‌آمیز و فارغ از تنشج در کنار روسیه می‌داند. شهادت کم‌ظنیر در بیان صریح این نظرات از سوی یک سیاستمدار شناخته‌شده موجب شد تا این نظرات از سوی رسانه‌های المان در ماه‌های اخیر به طور وسیع پوشش داده شوند. برای آشنائی خوانندگان با نظرات مطرح شده در این کتاب، در اینجا گزیده‌ای از آنها را نقل می‌کنیم.

www.globallookpress.com Markus Scholz / dpa

کلاوس فون دونانی

رابطه میان آمریکا و اروپا را چگونه باید دید؟

فون دونانی بر آن است که سیاست هر کشوری بر اساس دفاع از منافع آن کشور شکل می‌گیرد. او همین امر را در سیاست آمریکا می‌بیند و در مورد سیاست آمریکا در جهان امروز در کتاب فوق‌الذکر چنین قضاوت می‌کند: «نمونه‌های زیادی وجود دارد که آمریکا دفاع از منافع خود را زیر جملات انسان‌دوستانه پنهان می‌کند. منافع آمریکا همواره جنبه ژئوپلیتیک و اقتصادی دارد و از این باور نشأت می‌گیرد که آنها یک ملت استثنائی هستند.»

فون دونانی سپس این نظر رایج که آمریکا و اروپا به اصول و ارزش‌های مشترکی پایبند هستند را رد می‌کند: «اروپای امروزی و آمریکای امروزی به اصول و ارزش‌های به کلی متفاوتی اعتقاد دارند... آمریکا به دلیل پایبندی به ارزش‌های خود حتی شرایطی را ندارد که بتواند امروزه به عضویت اتحادیه اروپا پذیرفته شود.»

فون دونانی برای نشان دادن باور آمریکا به عنوان یک ملت استثنائی چند مثال ذکر می‌کند: «مداخله در امور خاورمیانه از دهه ۱۹۵۰ و سرنگون کردن دولت قانونی مصدق توسط سازمان سیا دلالت بر این دارند که تفکر به‌کلی متفاوتی بر سیاست خارجی آمریکا حاکم است. آمریکا، چنانچه خطری برای امنیت خود احساس کند، به خود این حق را می‌دهد، اعضای یک دولت دیگر را بدون هیچ محاکمه‌ای به قتل برساند همچنان که در ماه جنوری سال ۲۰۲۰ این کار را در مورد قاسم سلیمانی انجام داد.»

فون دونانی سپس بر اساس این نظر چنین نتیجه‌گیری می‌کند: «اروپا باید بالاخره قبول کند که اروپائی‌ها تنها از نظر منافع ژئوپلیتیک مورد توجه آمریکا هستند و ما هیچ گاه با یکدیگر متحد نبوده‌ایم چرا که ما هیچ گاه حق اظهار نظر نداشته‌ایم. این از نظر ملت و ابرقدرت آمریکا کاملاً قابل فهم است... ولی ما باید این موضوع را در سیاست خودمان در نظر داشته باشیم.»

سیاست تفرقه‌اندازی میان اروپا و روسیه

فون دونانی در کتاب خود نشان می‌دهد که سیاست دولت کنونی آمریکا تحت ریاست‌جمهوری بایدن همان خطی را دنبال می‌کند که بیش از ۱۰۰ سال پیش توسط پژوهشگر و سیاستمدار بریتانیائی هلفورد مکیندر Halford J. Mackinder تدوین شده بود. او بر این اعتقاد بود که تسلط بر قاره اوراسیا لازمه تسلط بر دنیاست. حال چون نه بریتانیا و نه آمریکا هیچ یک قادر نیستند بر این قاره مسلط شوند تنها راه چاره استفاده از روش «تفرقه بینداز و حکومت کن» میان کشورهای این قاره است. سیاست بریتانیا و سپس آمریکا در تمام این سال‌ها بر اساس این روش جلوگیری از نزدیکی میان اتحادیه اروپا و روسیه بوده است.

فون دونانی سپس این نتیجه‌گیری را چنین بسط می‌دهد: «با توجه به اختلاف نظر میان اروپا و آمریکا در رابطه با موضع‌گیری در مورد روسیه و چین، آمریکا تلاش می‌کند تا منافع خود را با توسل به «ارزش‌های مشترک» پیش

ببرد.»

نویسنده بر این اعتقاد است که دنباله‌روی از سیاست امریکا به نفع اروپا نیست و می‌نویسد: «اروپا باید از راه‌های دیپلماتیک با روسیه نیز در تماس باشد و حتی اگر لازم باشد بدون امریکا این کار را انجام دهد. چرا که من شک دارم که اروپا بتواند امریکا را قانع کند که سیاست اروپا در رابطه با روسیه نه تنها به نفع اروپا بلکه به نفع امریکا نیز خواهد بود. این نظر در امریکا بسیار جا افتاده است که به روسیه به چشم یک «امپراتوری شیطانی» نگاه کنند. باید گفت که این نظر نه به دلیل رفتار روسیه بلکه بیشتر به دلیل برخورد امریکا با فدراسیون روسیه از سال ۱۹۹۰ به بعد جا افتاده است. این امریکا بود که از سال ۱۹۹۰ بدون دلیل، برخوردهای خصومت‌آمیز با روسیه را مجدداً ادامه داد.»

فون دونانی سپس به بررسی دلایل بروز تشنج در روابط میان روسیه و اوکراین می‌پردازد: «با آن که رابطه میان جزیره کریمه و اوکراین از یک سو و از سوی دیگر میان کریمه و روسیه بسیار پیچیده است، ولی باید در نظر داشت که اگر ناتو در سال ۲۰۰۸ درهای خود را به روی اوکراین و در نتیجه بر روی کریمه تا این حد نگشوده بود، روسیه در سال ۲۰۱۴ این جزیره را اشغال نمی‌کرد... آیا ما در غرب به این مسأله فکر نکردیم که حضور کشتی‌های ناتو در بندر سواستوپول به چه معنی است؟ این مسأله نمی‌توانست از نظر سیاست داخلی و همچنین تاریخی برای رئیس‌جمهور روسیه یک دورنمای قابل قبولی باشد... برنز، رئیس کنونی سازمان سیا در کابینه بایدن، با ذکر خاطرات خود به عنوان سفیر امریکا در مسکو می‌نویسد که گسترش ناتو به سمت شرق را می‌توان در بهترین حالت بسیار زودرس و در بدترین حالت یک تحریک بی‌معنی دانست.»

فون دونانی سپس مسأله عضویت اوکراین در ناتو را بررسی می‌کند. او با اشاره به این که علی‌رغم مخالفت المان و فرانسه با عضویت اوکراین، ناتو بر این موضوع اصرار داشت، در این رابطه از مشاور سابق کاخ سفید برژینسکی نقل قول می‌کند که در مصاحبه‌ای در سال ۲۰۱۵ اظهار داشت: «برای جلوگیری از تبدیل جنگ سرد جدید به یک جنگ گرم باید غرب و مسکو به طور جدی برای دستیابی به یک راه حل وارد مذاکره شوند... به نظر من بهترین راه حل این خواهد بود که به اوکراین وضعیتی شبیه به فنلاند اعطا شود. در این وضعیت اوکراین خواهد توانست روابط تنگاتنگی با اروپا برقرار کند و در مقابل به روسیه تضمین داده می‌شود که اوکراین هیچ‌گاه به عضویت ناتو در نخواهد آمد.»

فون دونانی در کتاب خود از جورج کنان George F. Kennan، از صاحب‌نظران مشهور امریکا در مورد مسایل مربوط به روسیه، نقل قول می‌کند. کنان در یک مصاحبه در سال ۱۹۹۷ با روزنامه نیویورک تایمز نظر خود را بدین شکل بیان کرده بود: «گسترش ناتو یک اشتباه فاجعه‌بار در دوران پس از پایان جنگ سرد خواهد بود. چنین تصمیمی موجب تقویت نیروهای ملی‌گرا، ضد غرب و نظامی‌گرا در روسیه خواهد شد و تأثیر منفی بر رشد دموکراسی در روسیه خواهد داشت. این امر باعث خواهد شد رابطه میان غرب و شرق به فضای دوران جنگ سرد برگردد و سیاست خارجی روسیه را به سمتی سوق دهد که به هیچ وجه به نفع ما نباشد.»

فون دونانی که از موضع اروپا به درگیری با روسیه می‌نگرد، چنین نتیجه می‌گیرد: «در صورت حمله نظامی روسیه، فقط منافع امریکا مد نظر خواهد بود و نه اروپا. کسی به حرف ما گوش نخواهد کرد. خطر نابودی کامل اروپا وجود دارد زیرا که اروپا در درجه اول از دید منافع ژئوپلیتیک برای امریکا اهمیت دارد. ستراتیژی امریکا و ناتو بر این پایه استوار است که در صورت حمله نظامی روسیه، این فقط اروپا است که عرصه درگیری‌های نظامی خواهد بود بدون آن که هیچ خطری امریکا را تهدید کند. المان به عنوان پایگاه مرکزی لجستیک فوراً بمباران خواهد شد. ناتوی اتومی و سازمان نظامی آن امروزه هیچ تضمینی برای امنیت اروپا نیست.»

بر پایه این منطق است که این سیاستمدار دنیادیده و با تجربه تنها راه جهت تضمین امنیت المان و اروپا را فقط در کنار روسیه می‌بیند. «تنها راه، در پیش گرفتن سیاست تشنج‌زدائی در روابط فی‌مابین است. امنیت بلندمدت در اروپا فقط در کنار روسیه و نه علیه روسیه امکان‌پذیر است. ما اروپائی‌ها می‌دانیم که در یک جنگ علیه روسیه حتی اگر پیروز هم شویم، بازنده خواهیم بود. فقط یک سیاست تشنج‌زدائی می‌تواند خطر جنگ را کاهش دهد. به همین دلیل تشنج‌زدائی باید به یک اصل در سیاست ناتو در برابر روسیه تبدیل شود.»

رابطه با چین

فون دونانی در مورد رابطه با چین چنین می‌نویسد: «چین امروزه به دنبال رشد اقتصادی و اجتماعی است و نه به دنبال جهان‌گشائی نظامی. اگر اروپا بتواند منافع چین را بدرستی درک کند و عملکرد خود را متناسب با آن تنظیم کند، ما سال‌های زیادی همزیستی مثبتی خواهیم داشت. امریکا ولی قصد دارد از این امر جلوگیری کند. امریکا بر آن است تا بر سیاست خارجی اتحادیه اروپا مسلط شود و آن را در جهت دلخواه خود براند. امریکا مایل است تا اروپا را به عنوان بخشی از «مجموعه غرب با ارزش‌های یکسان» در چارچوب سیاست جهانی خود به یک درگیری با چین بکشاند.»

مصاحبه با کانال تلویزیونی شمال المان

به دنبال انتشار کتاب فون دونانی و آغاز جنگ در اوکراین که در کتاب پیش‌بینی شده بود، بسیاری از رسانه‌های المان مصاحبه‌هایی با نویسنده کتاب کلاوس فون دونانی انجام دادند. در اینجا ترجمه بخش‌هایی از مصاحبه کانال تلویزیونی شمال المان با فون دونانی جهت اطلاع خوانندگان عرضه می‌شود. این مصاحبه در تاریخ ۲۲ ماه اپریل انجام شد. پیش از آغاز جنگ در اوکراین من وقوع این جنگ را پیش‌بینی کرده بودم. من در کتابم نوشتم: «اگر اوکراین همچنان به سوی عضویت در ناتو کشانده شود، همانطور که سیاست امریکا اقتضا می‌کند، در این صورت وقوع جنگ در مرز شرقی اروپا محتمل است. مسؤولان امریکائی و به ویژه رئیس سازمان امنیت بایدن در سال ۲۰۱۹ در این مورد هشدار دادند. باعث تأسف است که وقوع این جنگ پیش‌بینی می‌شد ولی از آن جلوگیری نشد.»

برای جلوگیری از جنگ فقط کافی بود که رئیس‌جمهور امریکا بایدن بگوید: «رئیس‌جمهور پوتین، حالا که مسأله برایتان خیلی مهم است، ما حاضریم در مورد آینده اوکراین با شما مذاکره کنیم.» بایدن از این کار خودداری کرد. پوتین در ماه دسمبر در نامه‌ای به امریکا نوشته بود: «من این بار خواهان یک نسخه کتبی هستم. من از شما می‌خواهم کتباً اعلام کنید چه برنامه‌ای برای آینده اوکراین دارید.» پاسخ بایدن این بود: «ما در مورد این مسأله با شما مذاکره نخواهیم کرد.» وقتی این اتفاق افتاد، من انتظار داشتم در المان طغیان شود. ما باید می‌گفتیم: «این به هیچ وجه قابل قبول نیست. به دلیل آن که اگر جنگی روی دهد آنگاه همانطور که خودتان هم گفته‌اید، المان هم درگیر خواهد بود.»

بایدن و فشار انتخابات میان دوره‌نی در امریکا

«من عمیقاً اعتقاد دارم که رئیس‌جمهور بایدن به دلیل مبارزات انتخاباتی در امریکا از مذاکره با روسیه بر سر اوکراین امتناع کرد. در امریکا هر دو سال یک بار انتخابات برای تمامی مجلس نمایندگان و یک سوم از مجلس سنا صورت می‌گیرد. بایدن این انتخابات را که در ماه نومبر برگزار می‌شود پیش رو دارد... بایدن در شرایط بسیار دشواری به سر می‌برد چرا که اگر در این انتخابات شکست بخورد، دیگر حرفی برای گفتن نخواهد داشت. بنابراین ما در حال حاضر

اختیارمان در دست رئیس‌جمهوری است که از آزادی عمل برخوردار نیست و برای پیروزی در انتخابات مجبور است سیاستی در پیش بگیرد که نه در خط حزب دموکرات بلکه در خط جمهوری خواهان است»

تحریم‌ها راه به جانی نخواهند برد

«سیاست واقع‌گرایانه آن است که هر کشور در حین حفظ اصول و ارزش‌های خود، این اصول را به کشورهای دیگر نیز گوشزد کند ولی در عین حال بداند که هیچ دو کشوری مانند یکدیگر نیستند. در المان نمی‌توان مانند سوئیس حکومت کرد. در امریکا هم نمی‌توان مانند سوئیس حکومت کرد. کشورها متفاوت هستند و مشکلات متفاوتی دارند. باید این واقعیت را پذیرفت.

با تحریم نه می‌توان روسیه را تغییر داد و نه چین را. این کاری احمقانه است. با تحریم روسیه آنها را هر چه بیشتر به سوی چین می‌رانیم. ولی با این کار نخواهیم توانست روسیه‌ای که قرن‌ها حکومت‌هایی به شکل دیگری داشته را مجبور کنیم حکومتی به شیوه ما داشته باشد.»

مجله دانش و امید